

UDENRIGSMINISTERIET

Spørgsmål fra
Udenrigsudvalget til
udenrigsministeren af 25.
februar 2010. URU alm. del -
spørgsmål 105.

Spørgsmål 105

Vil ministeren redegøre for, om det er muligt at gennemføre anbefalingerne i Europaparlaments resolution af 10. februar 2010 om Iran, jf. URU alm. del bilag 128, eller om det af juridiske eller tekniske årsager ikke kan lade sig gøre?

Svar

Der pågår i disse dage intense forhandlinger i FN, hvor mulige nye sanktioner som følge af Irans manglende vilje til at indgå i dialog om det iranske atomprogram bliver drøftet. Forhandlingerne om en ny FN-resolution er fortsat i sin indledende fase, og er endnu ikke sat på Sikkerhedsrådets dagsorden. Om indholdet af en ny resolution er flere sanktionselementer angiveligt i spil. Forhandlingerne foregår primært mellem de fem faste Sikkerhedsrådsmedlemmer og Tyskland, og det er vanskeligt at forudsige hvad der kan opnås enighed om. Dertil kommer, at flere ikke-permanente sikkerhedsrådsmedlemmer forholder sig skeptiske overfor sanktioner, hvilket også kan svække indholdet noget. En beslutning om eventuelle nye sanktioner over for Iran bør derfor afvente udkommet af disse forhandlinger.

I forhold til sanktioner generelt kan det i denne forbindelse nævnes, at Danmark som udgangspunkt lægger vægt på, at nye sanktioner vedtages i FN regi, for dermed at få større autoritet, dels større gennemslagskraft, da alle FN's medlemslande er forpligtet til at gennemføre sanktioner vedtaget af FN's Sikkerhedsråd. Danmark lægger vægt på, at sanktioner også i relation til Iran tilrettelægges så de så effektivt som muligt, gennem målrettede tiltag, lægger pres for at fremme de nødvendige ændringer. Samtidigt bør man i videst muligt omfang undgå at ramme civilbefolkningen. Det er vigtigt, at eventuelle sanktioner bliver effektive, så de kan sende det rigtige signal til det iranske regime. Som led i EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik gennemfører EU i fællesskab FN's vedtagelser om sanktioner. EU har således gennem Rådsforordning nr. 423/2007 med ændringer vedtaget sanktioner overfor Iran. Disse sanktioner går indenfor det finansielle område længere end FN's sanktioner.

EU kan også vedtage egne sanktioner (autonome sanktioner) i forhold til tredjelande, hvilket kan blive nødvendigt i situationer, hvor der ikke kan opnås enighed i Sikkerhedsrådet. På baggrund af den manglende gennemslagskraft har Danmark gennem mange år undgået bilaterale sanktioner.

I forhold til forslaget om en menneskerettighedsdelegation så findes der i dag en række relevante fora hvor menneskerettighedssituationen i Iran drøftes, herunder FN's menneskerettighedsråd, der under det såkaldte Universal Periodic Review, gennemgik menneskerettighedssituationen i i Iran den 15. februar 2010 og hvor bl.a. Danmark holdt et kritisk indlæg. Derudover følger en række lande, internationale organisationer og NGO'er menneskerettighedssituationen i Iran ganske nøje. En menneskerettighedsdelegation som nævnt i brevet fra Frit Iran vil kræve, at det iranske regime skulle samarbejde og bl.a. give adgang til iranske fængsler hvilket for nuværende ikke syntes realistisk.

Med hensyn til forbud imod eksport af teknologi til censur og overvågning så pågår der i EU en drøftelse om tiltag på dette område. Nokia/Siemens solgte gennem et joint venture selskab tilbage i 2008 netværksteknologi til Iran, der kunne anvendes til filtrering og monitorering af internettrafik. Eftersom teknologien allerede er solgt til Iran, vil sanktioner mod sådanne handler ikke have den store effekt. Realistisk vil der måske kunne blive tale om forbud mod salg af opdateringer og nye programmer. Eventuelle tiltag på dette område vil også få Danmarks støtte.

For så vidt angår politiske sanktioner finder regeringen ikke, at det er den rette vej at isolere Iran yderligere. Derfor er en afbrydelse af de diplomatiske relationer heller ikke en løsning. Vi har brug for de kanaler til at videregive vigtige og til tider kritiske budskaber. Vi har brug for at kunne holde os orienteret om situationen i Iran. Det vil også være et forkert signal at sende til den iranske befolkning. Sagen er jo ikke den, at vi i Vesten ikke vil i dialog med Iran – det er regimet, der ikke vil i dialog med os.

Med hensyn til nye økonomiske sanktioner så indgår disse som en del af de forhandlinger der pågår i FN. Centralt for nye sanktioner må være at de tilrettelægges så effektivt som muligt gennem målrettede tiltag og i videst muligt omfang bør undgå at ramme civilbefolkningen.